Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 21. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го СІЧНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 28, 1978 No. 21. VOL. LXXXV.

У 60-РІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

ПОНАД 700 ОСІБ ВЗЯЛО УЧАСТЬ У ВІДЗНАЧЕННІ 60-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ В АЛБАНІ, Н.Й.

Албані, Н. Й. (УККА). — Вівторок, 24-го січня 1978, залишиться довго в пам'яті українців албанської округи. В тому дні відбулося свято відзначення 60-річчя проголошення самостійности України при співучасти офіційних чинників стейтового уряду та стейтової леґіслятури і в присутності понад 700 осіб у великій більшості американців різного національного походження.

Під час законодатного засідання стейтового Сенату, що відбулося в год. 3:30 по полудні, сенатор Едвин Е. Мейсон відчитав проклямацію, яку видав губернатор Гю Кері, проголошуючи день 22-го січня „Днем Української Незалежности" в Стейті. Представники УККА та інших організацій були запрошені до залі Сенату, а на галерії було багато глядачів. На спеціяльній сесії, якою проводила заступник губернатора п-ні Мері Анн Крупсак, молитву в намірені українського народу провів о. Теодор Гуманицький, парох української католицької церкви св. Миколая в Ґодсоні, Н. Й., що репрезентує єпископа Владику Василя Лостена.

Треба згадати, що це за ініціятивою сенатора Мейсона відзначення Дня Української Незалежности в стейті Ню Йорк відбувається вже третій рік.

Раніше, в год. 12-ій по полудні того самого дня, 60-річчя української незалежности відзначено спеціяльною програмою в Леґіслятивному Будинку, при участі поверх 700 осіб, в більшості американців. Це свято, згідно з опінією учасників, було найчисленніше під оглядом числа учасників мабуть тому, що американська преса та радіо подавали широкі звідомлення про це свято. Довші звідомлення були поміщені в „Таймс—Юніон" та „Нікербокер Нюс" в Албані, „Таймс Рекорд" в Трой, „Скенектеди Ґазет" та „Амстердам Нюс".

Відзначення 60-річчя української державности було влаштоване заходами Відділів УККА Албанської округи та Централі УККА в Ню Йорку. Головою Окружного Комітету Відділів УККА в Албані є Ярослав Кушнір.

Програму свята започатковано відспіванням американського та українського національних гимнів у виконанні дівочого ансамблю „Кобза" з Вотервліт, під проводом п. Я. Кушніра, після чого о. Олексій Лімонченко, парох української православної церкви св. Миколая з Трой, Н. Й., провів молитву.

Вступну промову про значення та ґенезу Української Незалежности виголосила п-ні Марія Душник, член Крайової Ради УККА

(Закінчення на ст. 3-ій)

ГЕНЕРАЛ С. ЯСКІЛКА ПИШАЄТЬСЯ СВОЇМ УКРАЇНСЬКИМ ПОХОДЖЕННЯМ, ВІРИТЬ У СВІТЛУ МАЙБУТНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Детройт, Міч.(В. П.). — Ще від п'ятниці рано, 20-го до 22-го січня ц. р. включно, на високім машті біля могутньої будівлі Міської Ради в центрі міста Детройту повівав синьожовтий прапор і сповіщав, що Українська Громада Метрополії Детройту, разом з цілою Українською Спільнотою у вільному світі, відзначує роковини світлих подій нової історії України — 60-ліття Української Державности, проголошеної ІУ Універсалом 22-го січня 1918 року в Києві.

У неділю, 22-го січня, у всіх українських церквах були відслужені Богослужения в намірені українського народу, з відповідними проповідями.

Того ж дня о год. 1-ій по пол., на військовому летовищі представники української громади з д-ром А. Жуковським на чолі зустрічали генерала Самуїла Яскілку, заступника командата Американської Морської Піхоти. Дівчата вручили йому китицю рож, а кол. вояки 1-ої Дивізії УНА виструнчившися у шпалері, віддали йому військовий салют.

О год. 3:30 по пол. у переповненій залі Фіцджеральд гайскул почалася Святкова Академія. Після Американського гимну, голова Ювілейного Комітету д-р Антін Жуковський привітав присутніх та відкрив святочну програму. Резолюцію сенату стейту Мічіґен ч. 375, якою проголошено день 22-го січня 1978 року „Українським Днем" на терені стейту, зачитав її внескодавець сенатор Антін Дрезинські. Подібні проклямації видали: губернатор стейту Мічіґен В. Дж. Мілікен, посадник Детройту та всіх довколишніх міст Метрополії. Пілiп Руппе, що мабуть займе місце сенатора Ґрифина в сенаті, у своєму привіті підкреслив слушність державницьких аспірацій українського народу, бо від цього залежатиме політична розв'язка проблем сходу Европи.

(Закінчення на ст. 3-ій)

Український прапор над Ґлен Спей

Ґлен Спей (М. К — ренко). — Чотири роки тому був розголос в українській пресі з приводу того, що до міської ради району Ламберленд було вибрано двох українців із українського села Ґлен Спей (Н. Й.). Цей успіх стався тому, що українці оселилися в одній місцевості (Ґлен Спей) у більшому числі і складають коло 25 відсотків виборців району (волости) Ламберленду. До виборів пішли всі і одностайним блоком, а також українці повели тоді зручну передвиборчу тактику і в результаті був успіх. Листопадові вибори минулого року не були такі щасливі, українці втратили одного представника у міській раді. Це спричинило українській громаді розчарування та дебати про причини того неуспіху.

Але життя йде вперед й українська громада у Ґлен Спей є й далі дружньою та активною. Це проявилося і в святкуванні Дня Української Державности. На проханя представників української громади, пані Єлисавета Ґеба, член Міської Ради подала внесок, щоб Рада відзначила день 22 січня та щоб на урядових будовах того дня повівав український прапор поруч американського. Міська Рада Ламберленду одноголосно схвалила цей внесок та підписала відповідну резолюцію ранком 21 січня.

Того ж дня, у суботу, о год. 7 вечора в залі церкви св. Володимира відбулася академія, присвячена Актам 22 січня. Програму свята довелося впорядникам скоротити, бо головний промовець і декотрі хористки не могли через сніговію прибути. Проте й коротша та скромна програма була зворушлива.

Свято відкрив і прочитав звернення УККА Ярослав Гавур, голова Української Громадської Ради Ґлен Спей. Пані Є. Ґеба прочитала резолюцію Міської Ради про відзначення дня 22 січня. Пол Кін, староста Ламберленду, сказав коротку змістовну промову. Як ірляндець з походження — казав пан Кін — він розуміє українців. Ірляндія колись боролась за свою незалежність і тепер вільна, а Україна ще поневолена. Свідомість свого ірляндського походження та української національности почуття є частково нашої душі, що їх ніхто не зможе відібрати.

Потім дві пані продеклямували патріотичні вірші. Пані Ярослава Гунчак вірш М. Щербака „Україна", а пані Євгенія Боднар О. Олеся „Вона живе". На закінчення присутні відспівали український національний гимн.

Наступного дня, в неділю, 22 січня, був соняшний, але досить холодний зимовий ранок. Перед дев'ятою годиною майже 80 відсотків українців Ґлен Спей зійшлися коло міського будинку. О год. 9 староста Ламберленду п. Кін підніс на щоглу американський, а за ним і український прапор. Всі присутні відспівали американський, а потім український національний гимни.

У Ґлен Спей були тоді глибокі сніги. Зимовий краєвид і морозний, соняшний ранок був такий як, мабуть і в Києві 22 січня 1918 року. Високо на щоглі під американським замайорів на вітрі і український прапор. Присутні зворушено дивились на нього.

Після цієї церемонії, її учасники знову зійшлися у церковній залі, щоб скористати з гостинности гленспейських учениць і розігрітися чаєм, чи кавою й погуторити на теми дня. А далі залунали на залі й українські пісні, без хору, а з природної української самодіяльности. Святкування 22 січня закінчилось в товарискій, майже родинній, атмосфері мешканців українського села Ґлен Спей.

СССР видає на військові цілі три рази більше від ЗСА

Вашінгтон. — Комісія Палати Репрезентантів для військових справ в середу, 25-го січня, оприлюднила звіт Центральної Розвідчої Аґенції (Сі-Ай-Ей),який доказує, що в 1977-му році видатки Совєтського Союзу на військові цілі були три рази більші, ніж видатки ЗСА на ті самі цілі. Коли взяти під увагу останніх десять років, тобто від 1967-го до 1977-го, то Совєтський Союз на таку стратегічну зброю, як міжконтинентальні ракети, бомбовики, як теж на розбудову оборонних і офензивних систем, видав пересічно два з половиною разів більше від Америки. Якщо видатки обох держав рахувати в американських долярах, то сума, яку видала Москва, перевищає на 20 відсотків суму, що за той самий час видав Вашінгтон.

Звіт Сі-Ай-Ей зазначує, що 60 відсотків із совєтських військових видатків пішли на розбудову міжконтинентальних атомових ракет, а в той самий час Америка на свої ракети призначувала тільки 20 відсотків із оборонного бюджету. Натомість ЗСА звертали велику увагу на розбудову нових стратегічних літаків-бомбовиків, а Совєтський Союз призначував порівняльно малі суми грошей на літаки.

Оприлюднений звіт відмічує, що тоді, коли в ЗСА річні видатки на оборонні цілі становлять всеменший відсоток в загальному державному бюджеті, починаючи від закінчення В'єтнамської війни, то видатки Москви на військові цілі з кожним роком зростають. Це саме стосується кількости вояків. За останніх 10 років совєтські збройні сили збільшилися на 700,000 вояків і тепер становлять 4.1 мільйона військових. Натомість кількість американських вояків з кожним роком постійно зменшується — зазначено у звіті Сі-Ай-Ей.

Виклади Історії України в Коннектикат

Ню Брітан, Конн. (Н. Н.). — Цього весняного семестру 1978 р. відбуватимуться виклади Історії України в Сентрал Коннектикат Стейт коледжі Ню Брітан, Конн., та в Сейкрет Гарт університеті, Бриджпорт, Конн. Виклади провадитиме д-р Михайло Воскобійник, професор історії Східньої Европи та зовнішньої політики СССР.

Уже шостий рік Історія України викладається в Центральному коледжі і цього року перший раз у Сейкрет Гарт університеті. Її виклади в Центральному коледжі заснували завдяки стараннням Українського Студентського Клюбу з його академічним дорадником проф. М. Воскобійником, а в Бриджпортському університеті завдяки заходам місцевого відділу УККА.

Курс Історії України включає розвиток українського народу від часів Київської Руси до наших днів і зосереджується більше на боротьбі народу за своє національне існування в XX столітті.

Студенти дістають за цей курс три реґулярні кредити. Курс викладатиметься вечорами в понеділки і середи в Центральному коледжі та в четверги в Бриджпорті. Студенти своєю вчасною реєстрацією підтримають розвиток цих курсів.

ПАМ'ЯТАЙТЕ САМІ ТА ПРИГАДАЙТЕ ІНШИМ

Іміґраційна й Натуралізаційна Служба пригадує всім мешканцям ЗСА, які не є американськими громадянами, що вони протягом січня зобов'язані зареєструватися, зголосивши свої адреси цій Службі. Формулярі можна одержати в кожному поштовому уряді, а також у всіх бюрах Іміґраційної і Натуралізаційної Служби.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ПЕРЕСТЕРІГАЄ СОВЄТІВ ПЕРЕД НАСЛІДКАМИ ВІЙНИ В ЕТІОПІЇ

Вашінгтон. — Президент Джіммі Картер зустрівся в середу, 25-го січня ц. р., із совєтським високим посланником Борісом Н. Пономаревим і заявив йому, що для покращання американсько-совєтських відносин потрібно, щоб Совєтський Союз зменшив до мінімуму свою участь у льокальних війнах в Африці, зокрема в Етіопії, куди СССР переслав не тільки велику кількість зброї і військового матеріялу, але також військових дорадників у великій кількості. Картер відбув з Пономаревим одногодинну розмову і цю зустріч вважається найдовшою від часу зустрічі президента Картера з міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком в жовтні минулого року. У заяві Білого Дому, яка була передана кореспондентам, говориться, що Президент ЗСА висловив надію на поширення американсько-совєтської співпраці і обмеження конфронтації, яка значно улегшує співпрацю обох країн. Офіційні чинники Білого Дому додали, що головною темою розмов між Картером і Пономаревим були справи скорочення стратегічної зброї, головно атомових бомб і ракет з атомовими головками, проблеми Близького Сходу і Африки. Зокрема остання справа була основніше обговорювана і президент Картер критикував уряд СССР за вмішування в африканські справи. Президент Картер просив Пономарева переказати кремлівським верховодам розчарування ЗСА відносно поставлення Совєтського Союзу до замирення на Близькому Сході і відмову підтримувати там мирні заходи. Збільшення достави совєтської зброї до Сирії є також причиною турботи ЗСА, — заявив президент Картер. Всі ці справи, а особливо замирення на Близькому Сході і припинення достави зброї і війська до африканських країн, повинен перевірити совєтський уряд, якщо Совєтський Союз хоче здобути прихильну опінію американського народу і Конґресу для покращання відносин і торговельної виміни. Пономарев перебуває офіційно в ЗСА і очолює 10-членну совєтську делеґацію Верховної Ради СССР. Він також є неголосуючим членом Політбюра.

Жидівські активісти називають облудою еміґраційну політику СССР

Москва. — Дейвід Шіплер, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Москві інформує в газеті з 22-го січня ц. р., що 6 жидівських активістів вислали президентові Джіммі Картерові особистого листа, копію якого передали закордонним кореспондентам в Москві, у якому висловлюють своє стурбування теперішньою політикою совєтського уряду, яку вони називають облудою і просять Президента ЗСА не інтерпретувати дещо збільшену квоту еміґрантів з Совєтського Союзу, як лібералізацію совєтської еміґраційної політики. В листі згадується також про поселення переслідування осіб, які виявляють бажання покинути СССР. Їх автоматично звільняють з праці, залишають без засобів до життя, нападають „хуліганами", підпалюють їхні мешкання, вибивають вікна, погрожують листами тощо. Це правда, — говорять автори листа, що в останніх місяцях 1977 року більше число осіб одержали візи на виїзд з СССР, але їхнє число далеко не досягає вже 34,922 осіб з 1973 р., яку у Вашінгтоні тоді вважали недостатньою. В 1974 р. виеміґрувало вже тільки 20.181 особи, в 1975 — 13.189, а в 1976 році — 14.138. Немає ще покищо даних про число еміґрантів з 1977 року, але воно напевно не перевищує 34.000. Американський Конґрес відмовився надати статус упривілейованої держави в торговельних справах для СССР, бо члени Конґресу вважали, що число 34.000 недостатнє, то чому тепер американські офіційні чинники міняють свою думку, — запитують жидівські активісти у листі президента Картера. Листа підписали: Соломон Албер, Віктор Брайловскі, Александер Лернер, Наум Майман, Яков Алперт і Юрій Голдфанд. Чотири перші є математиками, а два останні лікарі по фаху.

Мюрісл Гомфрі призначена на сенатора з Міннесоти

Гіллсборо Біч, Фльорида. — У середу, 25-го січня, міннесотський губернатор Руді Перпіч призначив Мюрісл Гомфрі на сенатора з того стейту, тобто на пост, що його до своєї смерти 13-го січня ц. р. займав її муж, сен. Гюберт Г. Гомфрі, один з найвизначніших американських законодавців, колишній віцепрезидент ЗСА і кандидат на президента. П-і Мюрісл Гомфрі погодилася сповняти обов'язки сенатора до листопада ц. р., тобто до наступних сенатських виборів.

„Ню Йорк Таймс" прихильно висловився про виступ співака А. Солов'яненка

Ню Йорк. — Відомий американський музичний рецензент Раймонд Еріксон в „Ню Йорк Таймс" з 26-го січня ц. р. поміж критичними і похвальними завваженнями відносно співаків, які виступали у вівторок, 23-го січня, в Метрополітальній опері у „Кавалерія Рустікана" Массані та „Паяччі" Леонковалло, висловився прихильно про спів соліста і головного тенора Київської опери Анатолія Солов'яненка, який виступив в ролі „Кавалерія Рустікана" в нелеґкій ролі Турріда. Рецензент пише, що 45-річний українець, тенор Анатолій Солов'яненко, колись студент співу в Міляно, сьогодні член Київської опери, дебютував минулого року в грудні в Метрополітан опері, співаючи в опері „Дер Розенкавалір" Ріхарда Штравса. Раймонд Еріксон представляє А. Солов'яненка як „тендітного врoдливого чоловіка, який не завжди почувався надто свобідно на сцені, зокрема в своїх рухах, але співав з великою переконливістю і дуже добре поставленим, хоча невеликим голосом". Раймонд Еріксон зокрема похвально висловився про прощальну арію співака до його матері.

На жаль, рецензент, в поясненні прізвища Солов'яненка схибив, сказавши, що воно споріднене з „російським словом" — соловейко.

ПОВІДОМЛЕННЯ
ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ У СПРАВІ III КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Згідно з постановою XII Пленарної Сесії Секретаріяту СКВУ, доводимо до загального відома, що, на основі статуту СКВУ, III Конґрес відбудеться в днях 23-26-го листопада 1978 р. в Ню Йорку, ЗСА.

В III Конґресі мають право участи через своїх делеґатів: Українська Католицька Церква — 20 делеґатів, Українська Православна Церква — 20 делеґатів, Українські Евангельські і Баптистські Об'єднання — 10 делеґатів, крайові централі репрезентації: КУК, УККА, СУОА, центральні репрезентації українців Европи, Арґентини, Бразилії — по 20 делеґатів, міжкрайові надбудови — по 5 делеґатів, крайові організації — по 3 делеґати. Крім них, в III Конґресі мають право участи, як повноправні делеґати, всі члени Секретаріяту і Контрольної Комісії СКВУ в сучасній каденції.

Для підготовки III Конґресу Президія Секретаріяту СКВУ покликала Підготовчий Комітет в складі: о. митрат д-р В. Кушнір — голова; Й. Лисогір, М. Плав'юк — заступники; голови комісій: програмової — М. Кушпета, організаційної — І. Білинський, статутової — І. Рожанковська, фінансової — Б. Гнатюк, номінаційної — Л. Філь, церковно-релігійних справ — буде призначений Проводами Українських Церков.

Президія Секретаріяту СКВУ заклинає всі складові організації СКВУ виповнити свої статутові зобов'язання, бо лише такі організації матимуть право висилки делеґатів на III Конґрес.

Додаткові інформації в справі III Конґресу Президія Секретаріяту СКВУ своєчасно перешле проводам всіх складових організацій СКВУ.

Президія Секретаріяту СКВУ

В АВСТРАЛІЇ ВІДКРИТО КУА — ЦЕНТР УКРАЇНОЗНАВСТВА

Сідней (Інф. ФУСА). — Святковим молебнем і актом проголошення ерекційної грамоти в англійській мові Президентом Фундації Українознавчих Студій в Австралії (ФУСА) Степаном Балком і в українській версії ініціятором КУА в 1971 р. проф. Яр. Рудницьким із Канади, започатковано тут в сіднейському університеті Макворі працю Катедри — Центру Українознавчих Студій в Австралії. Свято відбулося в Театральній Авдиторії університету в суботу напередодні 22-го січня, й було зв'язане з 60-річчям Української Державности 1918—1978, та 30-річчям українського поселення на цьому континенті 1948—1978. Воно складалося з трьох частин: академічної з виступами проф. М. Норст від університету Макворі, проф. Яр. Рудницького з Канади й проф. М. Степаненка з ЗСА. Цією частиною проводили голова ФУСА п. С. Балко й секретар інж. А. Жуківський. Привіти склали: від СУОА інж. Ю. Денисенко в імені всіх українсько-австралійських установ і організацій, а з-за океану були привіти від „будущих австралійців" мгр І. Пеленської та двох докторантів з Оттави - роджениць Австралії: Волод. Гохми та Яр. Пінчука, що з приємністю підкреслили оснування КУА, хоч „судилося нам останніми бути" в загально-українському академічному житті в Вільному Світі"; був теж привіт від проф. Ст. Чорнія з Детройту, керівника Ресорту Справ Культури УНР. Після перерви відбулася одногодинна концертова частина, а після неї прийняття в фоє університетського Театру. В загальному була це не тільки успішна імпреза, але й „історична подія" в житті австралійських українців. Годиться відмітити, що в передень цього свята міністер освіти НПВ Е. Бедфорд особисто вітав проф. Яр. Рудницького з його приїздом й бажав усього найкращого КУА.

Почалася підготова Міжкрайової Пластової Зустрічі

Ню Йорк (Р. Юзенів). — Дня 16-го січня в Ньюарку відбулися сходини Виховного Сектора Крайової Пластової Старшини в ЗСА. Одною з найважливіших точок було обговорення Міжкрайової Пластової Зустрічі, яка відбудеться в Альберті, Канада, в днях 4-18 серпня 1978 р. Ця світова Зустріч відбудеться з нагоди 65-ліття Пласту та 60-ліття Української Державности.

Головна Пластова Булава інформує, що програма відбудеться в чотирьох частинах: спільна зустріч біля Едмонтону, відвідини українських поселень в Альберті, однотіжневі табори в горах та спільне закриття Зустрічі в горах західньої Канади.

Міжкрайова Пластова Зустріч'78 включить: пластові юнацькі змаги, спортові змагання, відвідини „Коммонвелт Ґеймз", зустріч з українським громадянством Едмонтону й околиць, відвідини українських поселень в Альберті та гірське пластування у формі таборування в горах західньої Канади.

Інші заплановані займятя включають: День Пластової Дружби (відкриття, товариські зустрічі, тощо), День Пластових Змагів (теренові змаги), День Святкування Української Державности, який завершить-ся ювілейною ватрою з участю юнацтва й громадянства.

Пластове юнацтво буде поділене у вікові підтабори і один тиждень ці табори будуть таборувати окремо, з осібною програмою.

Присутніми на сходинах були: пл. сен. Юрій Тарасюк, заступник Голови МПЗ, пл. сен. Люба Крупа, головна булавна Юначок та пл. сен. Андрій Мицьо, голова Крайової Пластової Старшини в ЗСА. Позитивно, що вже наспіли зголошення чотирьох гуртків з ЗСА, між ними і гуртки з Міннеаполісу.

„КЛЮБ ТВОРЧОЇ МОЛОДІ" У ЛЬВОВІ

Київська „Молодь України" інформує, що у Львові відкрито „Клюб творчої молоді"; у цьому місті є близько 700 молодих творців. Першими, щоб доказати свою... турботу над ідеологічним вихованням молоді, прийшли делеґати і гості міської звітно-виборної комісії. Метою цієї комісії є створити у цьому клюбі для цих молодих творців „передусім центр ідейно-виховної роботи", а особливу увагу приділятимуть інтернаціональному, естетичному і моральному вихованню підростаючого покоління", — пише „Молодь України".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

І так зле, і так недобре

Кілька днів тому президент Джіммі Картер підписав екзекутивне доручення щодо реорганізації діяльности і структури американського розвідчого сектора, згідно з яким будуть створені додаткові тіла, що наглядатимуть за діяльністю всіх агенцій ЗСА, які займаються розвідкою і контррозвідкою, як також ввійдуть в життя нові напрямні щодо „дозволеної і недозволеної" діяльности всіх розвідчих організацій ЗСА.

Треба відмітити, що реорганізація розвідчого сектора і встановлення нових напрямних щодо його діяльности були конечні. Вже бо кілька років тому виявилося, що окремі розвідчі агенції зловживали деякими своїми повновластями, зокрема порушували „право недоторканости особи" ряду американських громадян і чужинців нелегальним підслухуванням їхніх телефонних розмов, перевіркою приватних листів тощо, коли підозрівали цих осіб у підривній чи шпигунській діяльності. Ці зловживання викликали оправдану реакцію уряду ЗСА і американського загалу, бо в цій країні недопустимим злочином вважається порушення прав людини, а зокрема порушення цих прав урядовими чинниками. ЗСА це не Совєтський Союз, де власне комуністичний уряд є головним порушником політичних, національних, релігійних та загальнолюдських прав громадян.

Значить, треба вважати відрадним явищем те, що уряд встановив заходи, які мають на меті запобігти будь-якій нелегальній діяльності розвідчих чи контррозвідчих чинників, яка порушувала б права американських громадян чи чужинців, які проживають в ЗСА.

Проте, одна справа — це встановлення цих запобіжних заходів, а цілком інша справа це те, чи деякі „напрямні", вміщені в екзекутивнім дорученні президента Картера, не послаблять ефективности розвідчого сектора ЗСА та не створять поважної загрози для безпеки Америки. До тих небезпечних „напрямних" у першу чергу треба зарахувати директиву, що всі „засекречені слідкування" за особами, що їх підозрівають у шпигунстві на користь ворожо наставлених до Америки держав, мусять раніше бути апробовані президентом і генеральним прокуратором ЗСА. Багато працівників розвідки і котррозвідки правильно вказують, що таке втягнення президента і генерального прокуратора в щоденну діяльність розвідчого сектора дуже послабить ефективність американських розвідчих і контррозвідчих чинників, що може створити поважну загрозу для безпеки ЗСА і цілого вільного світу.

Цю загрозу для безпеки Америки збільшує факт, що в час, коли уряд ЗСА обмежує повновласті своїх розвідчих агенцій, то Совєтський Союз, його сателіти, комуністичний Китай і Куба поширюють свою шпигунську діяльність на терені Америки. Про це у вівторок, 24-го січня, в Ню Бронсвіку, Н.Дж., між іншим, говорив Луїс Джіованетті, працівник Федерального Бюра Інвестиґації (Еф-Бі-Ай), доказуючи, що совєтські і китайські „дипломати", тобто члени місій до Об'єднаних Націй і „дипломати" у Вашінґтоні, мавши змогу вільно подорожувати по ЗСА, збирають різні американські державні таємниці, зокрема військового характеру, а також роблять це кубинські шпигуни. Джіованетті, признаючи, що реорганізація діяльности і структури розвідчого сектора була потрібна, все одно нарікав, що „надмірні обмеження" діяльности Еф-Бі-Ай та інших розвідчих чинників дуже облегшують комуністичним шпигунам їхню „роботу", а натомість утрудняють працю американським контррозвідчим чинникам. Злом є порушування конституційних прав і ґарантій громадян, але не є добром і нагода та можливість безкарно використовувати ті ґарантії ворогами Америки та її волі і народоправства.

Свобода преси

Досліди численних співробітників пресового агенства Ассосієйтед Пресс і Міжнародного Пресового Інституту в Лондоні виявили, що на переломі 1977-1978 років преса у світі в загальному здобула дещо більше свободи і стала вільнішою. Як треба було сподіватися, майже безнадійною є ситуація в комуно-московській імперії і її сателітах, де преса взагалі не користується жадною свободою, а всі газети й інші видання стисло контрольовані комуністичними режимами, які ніколи не міняються й тому не може змінитися ситуація на краще, як це, наприклад, сталося в Індії, де народ позбувся режиму Індіри Ґанді, відновив демократичну форму правління державою, а прем'єр-міністер Морарджі Р. Десаі наказав привернути свободу для преси. Очевидно, якщо врахувати комуністичний бльок, деякі держави Африки і Азії з комуністиними чи прокомуністичними режимами і правих екстримістів в Південній Африці, Родезії, Уганді, Сомалії, Мозамбіку та деяких країнах Південної Америки, то досліди мусіли виявити, що держави, які не мають урядової цензури преси, є в абсолютній меншості. Урядові заборони у відношенні до засобів масової інформації, переслідування, тероризування, підкуплювання й погрози, ба навіть ув'язнювання журналістів набирають в багатьох державах застрашаючих форм, і то в обличчі загального прогресу політичної думки і реалізації засади про самовизначення і свободу для усіх народів нашої плянети.

Годиться відмітити, що перший раз в історії існування Міжнародного Пресового Інституту дисидентська преса, тобто підпільні видання в комуністичних державах, була взята під увагу і широко зреферована дослідниками. Звідомлення Інституту цитує дисидентські видання в СССР і також видання в сателітних країнах, зокрема в Польщі, Чехо-Словаччині, Румунії і Мадярщині, та подає звідомлення про арешти й переслідування робітників пера. В комуністичних країнах, наприклад, хоч вже не арештують за щонебудь закордонних кореспондентів, але за ними постійно слідять агенти КҐБ, а небажаних журналістів „видворюють" з СССР, закидаючи їм „сім гріхів світу", головно співпрацю з розвідчими агенціями Заходу.

Співробітники Інституту і пресові коментатори слушно приписують сповільнення переслідування журналістів і збільшену вільність преси президентові Картерові, а головно його політичній програмі метою якої є послідовно обороняти права людини у світі, бо навіть у своєму посланні про Стан Унії Президента ЗСА звертав увагу, що комуністичні керівники вже вспіли зрозуміти, що їх відношення до підставових прав людини має велике значення у світі і відповідний вплив на співпрацю їхньої країни із З'єднаними Стейтами Америки.

Відрадним є також факт, що про речі, про які політичні еміґранти безуспішно говорили десятиліттями, заговорили тепер офіційні урядові чинники чи пов'язані з ними дослідні інститути.

Я. Гайвас

КОНЦЕПЦІЇ І РАМОВИЙ ПЛЯН ДІЯЛЬНОСТИ СКВУ

II

Значить, теперішній стан СКВУ вказує на те, що покликаним до життя органам керівництва СКВУ покищо не пощастило використати існуючих можливостей, задовольнити живі прагнення наших громад, відповісти їхнім потребам, перевести в життя намічені статутом і устійнені ухвалами пляни.

Не вдалося цього осягнути ані на відтинку розбудови впливів і функціональної ваги СКВУ в нашому житті, не видно заходів СКВУ для скріплення значення і діяльности діяспори, не вдалося теж побудувати апарату централі СКВУ, створити оперативну централю, яка була б здібною тримати руку на живчику нашого життя і стала б в цьому житті відчутною, ані випрацювати системи пов'язаности з теренами і їхніми організаціями та методи праці і співпраці.

Завваги ці не мають у собі критичного спрямування, а є вони тільки ствердженням існуючого стану.

Діяльність СКВУ на найближче майбутнє

На підставі дотеперішнього досвіду можна з рішучою впевненістю ствердити що самій централі СКВУ навіть при добре побудованому апараті, до чого ще далеко, не вдасться виконати намічених для нього завдань, тобто того для чого він покликаний. Для виконання цих завдань треба відповідного розподілу і укладу функцій між органами СКВУ та крайовими централями різних організацій і товариств, взагалі з існуючими установами та тілами. З існуючого імпасу і кризи СКВУ аж ніяк не вийде, якщо його провідні органи не зуміють до такого поділу завдань і функцій домовитися, їх гармонійно переводити в життя і зводити спільними силами в одну загальну цілість. Це велике і важке завдання, для виконання якого треба не лише компетентного, але й елястичного Секретаріяту, відповідної канцелярії, які зуміли б стануть вище всіляких побічних для СКВУ і його завдань розходжень та конфліктів, а сконцентрували всю свою увагу і енергію на виконанні тих доручень і того мандату, які вони від двох дотеперішніх Конгресів отримали.

На жаль, цього покищо не пощастило осягнути теперішньому СКВУ, радше його секретаріятові, а вже залишилося небагато часу до Третього СКВУ і ледве чи пощастить йому це доконати. Для нас усіх, без огляду на релігійні, політичні й інші різності, це було б великим успіхом і великою перемогою. Невдача СКВУ на цьому відтинку буде невдачею для нас усіх, а одночасно виразним, а навіть кричущим сиґналом, що невідхильно треба перевести основні зміни на Третьому СКВУ, включно, з персональними.

Без огляду на те, як майбутній уклад і розподіл завдань та функцій між централею СКВУ, Секретаріятом і поодинокими організаціями й установами виглядатиме, а без того обійтися не можна, роля центрального апарату СКВУ зросте, його участь у нашому житті стане відчутною, поступово щораз більше вагомою. Централя СКВУ мусить бути і буде тим чинником, що не лише зводить до купи, але й переважає. Він буде разом з ними всіма не лише роздавати завдання, але координувати й припильновувати їхню реалізацію, будувати цілість з частин. Чим більше коло організацій і установ буде притягнено до виконування різних фукцій в системі СКВУ, тим більше зростатиме обсяг і динаміка його роботи, а тим самим вага і відповідальність як Секретаріяту так і апарату.

При цій нагоді треба як найміцніше підкреслити той факт, що розподіл і делеґування завдань і функцій поодиноким організаціям і установам пов'яже їх щільніше, органічно з СКВУ, з його завданнями, зміцнить їх як цілість і кожну організацію зокрема, бо поглибить і поширить можливості і шанси та загальну вагу і відповідальність поодиноких організацій. А це і є одною з головних цілей СКВУ. Цим і буде усунений один з більших дотеперішніх недоліків, а саме той, що поодинокі установи й організації не відчувають ніяких користей для себе з існування й підтримки СКВУ. А ясно, що користі мусять бути: для цілости українського життя, для СКВУ, для поодиноких організацій.

А) Побудова системи праці СКВУ. Наявні фінансові засоби не дозволяють на побудову більшого і динамічнішого апарату СКВУ і на значніше розгорнення його акцій. За всяку ціну треба подбати про збільшення фондів. Вже перед Другим Конгресом автор цих рядків пропонував, щоб крайові централі й репрезентації (УККА, КУК, Українська Центральна Репрезентація і т.д.) мали в своєму складі людину, яка в рамах тих організацій і в погодженні з ними дбала про прибутки для СКВУ з даного терену. Цю зовсім нову методу треба дуже обережно й тактовно переводити, оминаючи будь-які недоговорення, неточності, бо завжди буде загроза конфліктів, двотоворовости. Людина, чи люди призначені для цієї функції, мусітимуть не лише входити в склад органів крайової установи, їм підлягати і перед ними, як і перед органами СКВУ відчитуватися та звітувати, але крайові централі в порозумінні з Секретаріятом СКВУ їх номінуватимуть, чи звільнятимуть.

Окремою проблемою, дотепер ще не заторкненою, є добровільна співпраця з апаратом СКВУ різних громадських діячів і експертів поодиноких ділянок. Громадськість має у своєму складі велику скількість талантів і оперативного потенціялу, який незрушений ще і до співпраці непритягнений, а який своїми умілостями вищий від апарату. Такі добровільні співробітники мусять відповідально провадити свої ділянки, чи виконувати одноразові, прийняті на себе добровільно, завдання.

Б) Як мав би виглядати розподіл і делеґація завдань СКВУ між різними теренами і організаціями та установами, проілюструють декілька прикладів:

а) Рідна мова, українська книжка це неперевершений і безумовний інструмент і засіб нашого життя і нашої діяльности. Це у великій мірі її суть. Ніщо не заступить української книжки. А дотепер в діяспорі ми не лише не маємо наладнаного видавання і розподілу української книжки, але ми не маємо евіденції, що ми видаємо, ми не маємо інвентури, що ми взагалі маємо. Книжкові фонди не лише порозкидані, але ніхто не знає повністю, де і що є. Апаратові СКВУ ніколи не вдасться цього всього охопити, він бо має ще різні інші завдання. Зате фахове об'єднання українських бібліотекарів може це зробити і зробити краще, фаховіше як будь-хто інший. Чому не передати цього завдання саме такому об'єднанню?

б) При СКВУ створено виховну централю. Але ця централя вже при своєму народженні була „вивінувана" смертельною слабістю: вона не мала ніяких засобів практично впливати на переведення своїх доручень і поручень. Після великого початкового розмаху з тієї і ряду інших причин вона опинилася перед небезпекою застою. Чому не делеґувати тієї ділянки Українському Вільному Університетові? УВУ має вже основну кадру людей, що працюють саме по цій лінії, має початкові засоби, має кращі від будь-якої установи можливості і теоретично і практично, тривало і направду професійно, займатися виховною системою, вихованням учителів, уніфікацією і усучасненням навчальних метод, підготовою підручників, тощо.

в) Господарські справи. Крім фінансового апарату в обсяг діяльности СКВУ входить господарське життя діяспори. Ці справи ще так далеко не устійнені що покищо годі говорити докладніше навіть про зміст і рами тієї ділянки. А хто краще займеться нею як не об'єднання українських кооператорів і об'єднання українських приватних підприємців?

г) Вже багато написано

(Закінчення на ст. 3-ій)

Іван Кедрин

ВОЛОДИМИР СТАРОСОЛЬСЬКИЙ

(У 100-річчя народин)

Це була виїмкова і насправді дуже рідкозустрічна комбінація прикмет тіла духа, що зосередились в одній особі: високий, статний, з подовгастим худим обличчям аристократа і таким же аристократичним спокоєм та манерами, — тип ученого, проте з тонким почуттям гумору і при всьому нахилі до студій далеко не відлюдок, — Богом обдарований промовець, естет і гуманіст, здавалось би — кабінетна людина, проте ідеолог Українського Січового Стрілецтва, — соціяліст, але ворог марксизму й ворог всякого екстремізму та сектанства, рідкісна поява, рідкісна індивідуальність. Такий був проф. д-р Володимир Старосольський. 20-ті і 30-ті роки нашого сторіччя в Західній Україні були багаті на видатні постаті, на постаті понад пересічну мірку, але Володимир Старосольський займав поміж ними одно з найперших місць, — і насправді було б трудно назвати когось, кого можна порівняти з Володимиром Старосольським.

Саме 8 січня ц.р. минуло 100 років з дня його народження в Ярославі. За княжих часів — це було місто українське, але тому сто років було вже спольщене. І мати Володимира Старосольського була спольщеною німкенею, дома в його родині (батько теж правник, помер, коли Володимир був малим хлопчиною) була мова польська, ходив до польської середньої школи і опісля студіював у польському Ягайлонському університеті у Кракові. Але мати виховала сина в українському дусі, і в Кракові він знайшов таких світочів української культури, як Богдан Лепкий і Василь Стефаник, титани літератури, та Іван Труш і Олекса Новаківський, титани образотворчого мистецтва. В Альманаху „Про ясне минуле", виданому у Кракові у 1931 р., Василь Стефаник назвав молодого Володимира Старосольського „хлопчиною панським" і дивувався: „...чи кров прадідівська, чи теорія — він же дуже любить теорії — завели його в українську націю і вчинили його найкращим між нами чоловіком..."

Володимир Старосольський дійсно любив теорію і його „Теорія Нації" (Віденъ, 1921) стала одним із найперших і найкращих творів із невідомої до того часу ділянки науки — націології, — поруч із Ольгердом Бочковським, якого твори „Націологія і націографія", „Боротьба народів за національне визволення" і „Вступ до націології" появилися вже після названого твору Володимира Старосольського під кінець 20-их і з початком 30-их р.р. здебільше у тій самій серії творів „Соціологічного Інституту", що його заснував Михайло Грушевський спершу у Відні, перенісши його згодом до Праги. „Теорія нації" — найбільш відомий твір Володимира Старосольського, який проте залишив по собі ще такі твори, як „Методологічна проблема в науці про державу", „До питання про форми держави", „Держава і політичне право", не рахуючи пречисленних статтей у журналі „Життя і право" у Львові, чи й львівському „Ділі".

У присвяті своєму колишньому професорові з Гайдельберґського університету Ґнорґові Єллінекові написав твір „Майорітетспрінцип".

Володимир Старосольський був дуже активним, як студент, заснував і очолював студентську організацію „Молода Україна". Тісно ідеологічно пов'язаний із Січовим Стрілецтвом і бувши звеличником рідної військової сили, був за Першої світової війни членом Української Бойової Управи. Отож, коли він відкрив у Львові адвокатську канцелярію, то мав уже за собою молодість, виповнену громадською і визвольно-патріотичною працею. І — будучи типом ученого — не любив адвокатури, не дбав за заробіток, часто не брав грошей від клієнтів, ставився до адвокатури, як до обов'язку боронити політв'язнів і як до нагоди для студій над людьми і їхніми ділами. Тому він різнився від інших українських адвокатів, що вславилися в довгій серії політичних процесів за володіння Польщі у Західній Україні. Коли, наприклад, з українських адвокатів д-р Лев Ганкевич любив орудувати цитатами з польської літератури, а д-р Степан Шухевич чи д-р Маріян Глушкевич відзначалися особливою патетикою — Володимир Старосольський уводив у свою оборону підсудного (з правила члена ОУН) елемент філософії і психоаналізи та аналізи польського карного кодексу на тлі староримського права чи кодексу Наполеона. Його виступи у суді не мали ні крихітки патосу, він не підносив голосу ані не жестикулював руками, він був професором, який промовляв до прокуратора, (до трибуналу суддів, до лави присяжних) як до студентів в університетській авдиторії, і це так яскраво різнилося від виступів інших — також красномовних — адвокатів, які виступали радше, як актори на сцені театру, — що під час його судових промов було тихенько на судовій залі, і всі, навіть найбільш вороже супроти українців наставлені приявні, з пошаною прислухувались до слів того правничого авторитету.

Користувався Володимир Старосольський по-

(Закінчення на ст. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

„ПУГАЧІ"

[В другу річницю смерти М. В. Понеділка]

Це діялося в Місті Братньої Любови — Філядельфії, розуміється. Відбувався концерт Сумівського тріо „Соловейки", під керівництвом проф. Зої Маркович, а ми, два карузельники з Ню Йорку, покійний друг Микола і я, переплітали їхні трелі своїми гуморесками. Під час перерви зайшли привітати нас місцеві друзі й приятелі, між ними й земляки Миколині ще з діпівського табору на Шлясгаймі: тато, мама, і дві доні в „тоненьких" роках, чи по-нашому сказавши, „тінейджерси".

— Що ж це ви, дівчатка, з ума зійшли? — заговорив басовитим голосом земляк, звертаючись до „Соловейків". — Такі гарні, молоді пташечки, а взяли собі за партнерів таких двох старих пугачів!

— Мамочко, а що таке пугач? — защебетала молодша доня.

— Дурна! Ти що, не знаєш?.. Пугач — це чоловік від сови, — пояснила старшенька, що закінчила з відзначенням курси українознавства.

Ну, і почувались ми тоді з Миколою Васильовичем, ніби голий в терню, — як казали в Старому краю. І що ж це таке, люди добрі?.. Ви приїжджаєте до земляків, сусідів, щоб принести їм кілька хвилин розваги чи розради, простягаєте їм своє скоморошe серце, як на долоні, а вони — ось тобі віддячуються: називають тебе пугачем, та й старим надобавку! Оце тобі місто братньої любови, хай воно згорить!.. Після концертової програми ми таки не втерпіли і пішли на скаргу до мистецького керівника ансамблю.

— Пані Зоює, — кажемо, — чи це не скандал? Ми — ваші партнери, спільно ділимо скоморошу долю і недолю, бо за гонорари немає чого й згадувати, тут нас тяжко ображають, називають пугачами, а ви не ласкаві були хоч би одним слівцем взяти нас в оборону.

— Добре вам так! — загомоніла піднесеним голосом пані професор. — А хіба це неправда? А хіба ви не пугачі? Якби ви були одружені, тоді жадна дівчина не відважилася б назвати одного чи другого „чоловіком від сови", бо тоді в кожного була б своя жіночка, як ягідочка! А не хочете женитися, так задовольняйтеся совами!

Нещастя, кажуть, не ходить одинцем, а в парі... Ледве пані Зоя скінчила свою аґітаційну промову, як тут не знати звідки, ніби з-під землі вискочив директор подружнього бюра „МЕТА", доктор Микола Ценко, з готовими анкетами...

— Кого тут треба женити? — скрикнув. — Давайте його сюди!

Ми втекли з Міста Братньої Любови, відрікаючись гонорарів...

Ікер

Богдан Певний

ВІД СЮЖЕТУ ДО СТИЛЮ

(Про шукання за самобутністю в українському мистецтві)

(5)

Коли у графіці для українського сюжету відносно легко можна було витворити відповідний стиль, то у малярстві це було багато складнішим. Поперше, на кожному мистцеві тяжить технічна манера, успадкована від учителя чи школи. Треба довгого часу, а то часто цілих поколінь, щоб витворити технічну особливість, композиційну манеру, філософію творчости тощо. Коли йшло про зв'язок сучасного малярства зі спадщиною української мистецької минувщини, то виникли два напрями шукань — перший з орієнтацією на особливості монументального малярства найбільше розвиненого у нас у Княжу добу, і з ним спорідненого іконопису, тобто стилю візантійського походження, — другий з орієнтацією на специфіку козацького барокко, яке в Україні являло собою схрещення візантійської спадщини і европейських бароккових концепцій з елементами узятими з народної творчости.

Головним речником першої групи був Михайло Бойчук (1882-1937). Спираючись на культуру фрескового малярства часів Київської держави і на здобутки малярства раннього Ренесансу в Італії, узгляднюючи синтези модерних мистецьких стилів, Михайло Бойчук створив свою власну течію, відому як „монументалізм" або „бойчукізм" (дивись статтю цього автора „Монументалізм — у 40-ві роковини убивства мистця Михайла Бойчука", „Свобода" 2-5 листопада 1977 р.).

У центрі другої групи стояв Юрій Нарбут, який у малярстві, як у графіці, вказав шлях, оснований на традиціях козацького барокко і декоративних елементах народного мистецтва. Його картина „Еней з військом" з 1919 року, тепер у Харківському Художньому Музеї, являється овочем шляху пройденого українським малярством від сюжету до стилю у пошуках самобутности. Аналізуючи стилеві прикмети картини „Еней з військом", глядач легко може знайти їх правзірці в експонатах бороккового мистецтва України. Звичайно, Нарбут не копіював давні зразки — він тільки засвоїв їх композиційні прикмети, манеру виконання деталів. Вже сама композиція картини „Еней з військом" двовимірна, з площинним трактованням, вводить глядача у творчий світ козацького барокко. Уклад козаків з Енеєм на чолі схожий на зображення групи учнів Київської Академії, очоленої богинею мудрости Мінервою, одягненою в броню з шоломом на голові, з прославленої ґравюри Івана Щирського „Теза на честь перфекта Київської Академії Прокопія Колачинського", виконаної на межі XVII-XVIII століть. Композиція вибрана Нарбутом притаманна не лише згаданій ґравюрі мазепинських часів, вона частогусто пронизує усе бароккове українське мистецтво, починаючи від фрески „Перший Вселенський собор" з 1722-30 років у Троїцькій Надбрамній церкві Києво-Печерської лаври, йде у глибину історії аж до мініятюр „Радзивілового літопису", переписаного у XV столітті з оригіналів XII-XIII століть, а то і дальше.

Коли мова про манеру виконання Нарбутового „Енея з військом", то взірців можна шукати у численних портретах козацької старшини — стародубського полковника Михайла Миклашевського, отамана Війська Донського Данила Єфремова, знатного військового товариша Григорія Гамалії — зодягнених у жупани з брокади, тканої орнаментом з народними мотивами, такими ж як прикраси на мініятюрах Андрійчини Многогрішного, додані до Холмського Євагелія у XVI столітті, або на ризах Христа і янголів з ікони „Деісус" іконостасу в селі Березна на Чернігівщині середини XVIII століття.

Невідомо куди творчі шукання Юрія Нарбута завели б українське малярство, коли б не перервала їх утрата Україною незалежности, большевицька окупація і передчасна смерть мистця. Нарбут помер маючи всього 34 роки.

Звичайно, композиція Юрія Нарбута „Еней з військом" була подумана не як монументальна картина, а ілюстрація до нового видання „Енеїди" Івана Котляревського, заплянованого видавництвом „Друкар".

Побіч Нарбута, поширюючи об'єми творів від книжкових мініятюр до станкових полотен великих форматів, творив Федір Кричевський (1879-1947), який у своїх працях, виконаних перед заглушуючим натиском „соціялістичного реалізму", мав наглядний зв'язок з традиціями українського козацького барокко. Найбільш промовистими творами цього періоду Федора Кричевського являються картини триптиху „Життя", виконаного у 1925-27 роках — „Кохання", „Сім'я" і „Повернення" тепер у Київському Музеї Українського Образотворчого Мистецтва. Ближче інших до цієї галузі творчости Федора Кричевського стоїть на еміґрації малярство Михайла Дмитренка (н. 1908).

До течії шукань за самобутністю українського малярства вказаної Юрієм Нарбутом можна зарахувати дещо з творчости Анатолія Петрицького.

Маємо на увазі його ескізи костюмів до п'єси Остапа Вишні „Вій" за Миколою Гоголем у постановці театру ім. Івана Франка 1924 року. Петрицький був декоратором театру „Березіль" у 1922-33 роках, мистецьким керівником якого був один з найвидатніших українських режисерів Лесь Курбас (1887-1942). Еміґраційний загал знайомий з Петрицьким з проєктованих ним костюмів для танцювальної групи хореографа Павла Вірського, яка свого часу гостювала на Заході.

Кращими проявами творчости Анатоля Петрицького в галузі станкового малярства була серія портретів діячів української культури зі стилевим тяготінням до кубізму. В 1930-их роках Петрицький був репресований і приневолений творити у дусі офіційного „соціялістичного реалізму". Цікаво, що подібно як у Петрицького, пошуки за формою з її кубістичною розв'язкою притаманні й іншим українським мистцям. Добрим прикладом цього є картина на побутову тему Святослава Гординського (н. 1906) „Гуцульські музики". Євген В. Бачинський у своїх цінних

(Закінчення на ст. 4-ій)

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду

На Патріярший Фонд зложили:

В пам'ять
бл. п. мґра ЯРОСЛАВА ЯВОРСЬКОГО
зложили:

по 100.00 дол. — С. П. Олексів, д-р Р. Н. Кравчук;
по 50.00 дол. — Д. Ю. Костів, д-р В. Е. Білан;
по 30.00 дол. — Родина Богославців;
по 25.00 дол. — В. А. Шумейко, В. Д. Пасічняк, Т. Я. Чіх, В. С. Сливоцькі;
по 20.00 дол. — З. І. Бундзяк, С. І. Луків, В. Е. Котик, С. Ворох, С. П. Щур, М. М. Семанишин, Р. В. Черевко, Л. Савойка, П. М. Гарматій, О. С. Борецький;
по 10.00 дол. — А. П. Петровські, Т. Пастушенко, В. Сенежак, д-р Я. Миндюк, І. Р. Лапичак, І. В. Яворські, І. М. Мороз, В. Б. Будний, Н. Шараневич, О. М. Бодлак, І. Н. Босняк, В. С. Ткач, В. Васічко, В. П. Кучкуда, С. М. Зубаль, О. Никифоряк, І. Ориняк;
по 6.00 дол. — Р. Гнатів;
по 5.00 дол. — В. М. Левицькі, Т. О. Марущак, А. І. Настюк, У. М. Олійник, О. І. Калинович, К. Кузьма;
по 3.00 дол. — Л. Муращук.
Разом .... 839.00 дол.

В пам'ять
бл. п. СТЕФАНІЇ МАНЬКО
зложили:

по 20.00 дол. — В. К. Березяк;
по 10.00 дол. — А. П. Петровські, П. К. Шперун, А. С. Плоскіна, А. В. Манько, А. М. Матіяш, А. Б. Ґулька, А. Е. Товт;
по 5.00 дол. — В. М. Левицький, Л. Турчак.
Разом .... 100.00 дол.

В пам'ять
бл. п. о. крилошанина ІВАНА ПРОКОПОВИЧА
на Патріярший Фонд зложили:

по 50.00 дол. — Родина Гладких;
по 25.00 дол. — мґр О., Л. і З. Луцькі, д-р Б. Кузьма, О. і Т. Козбур, д-р Т. Цісик;
по 20.00 дол. — д-р М. і М. Кознарські, Ю. О. Мусаковські, М. і А. Тимків;
по 10.00 дол. — д-р Б. і О. Лончина.
Разом .... 220.00 дол.

На віднову й влаштування Філії УКУ у Філядельфії зложили: (листа ч. 1081)

по 150.00 дол. — А. П. Петровські;
по 100.00 дол. — Р. Н. Мандрусяк;
по 50.00 дол. — С. Ільницький;
по 25.00 дол. — Ф. А. Луцишин, Л. Турчак;
по 20.00 дол. — М. Плешкан, С. Гук;
по 15.00 дол. — І. О. Калинович;
по 10.00 дол. — Т. Пастушенко, Е. Перейма, Г. Е. Український, Ю. Бортник, І. С. Котляр, С. Таланчук, К. В. Березяк.
Разом .... 475.00 дол.

Збіркою займалася пані Анна Петровська.

На віднову й влаштування Філії УКУ у Філядельфії (листа ч. 1083) зложили:

по 50.00 дол. — Д. Павлишин;
по 30.00 дол. — о. Т. Я. Лончина;
по 20.00 дол. — С. Н. Тимків, д-р М. Гнатчук, І. Захарій;
по 10.00 дол. — Т. С. Ковбасюк, Я. Кравчук, І. Іваницький, А. Яцинич, П. Луківський, д-р Л. І. Кушнір, Г. Головчак, Л. Я. Білинські, М. Паламар, д-р Л. Н. Ніку;
по 5.00 дол. — В. Е. Савойка, І. Магоцький, П. Савіндо, І. Гаврилів, П. Дмитрик, д-р З. Голубець, І. Ющак, Т. Торчаник, Б. Ф. Тарнавський, О. Дубчак, О. Чубатий, З. Єзерський, П. Данилевич, М. Абрисовський, М. Турій;
по 2.00 дол. — О. Кузяк, М. Лаврів.
Разом .... 319.00 дол.

Збіркою займався о. Т. Лончина.

По 200.00 дол. — Товариство за Патріярхальний Устрій — Відділ у Нюарку, Кредитова Кооператива „Самопоміч" у Філядельфії;
по 100.00 дол. — Товариство за Патріярхальний Устрій — Відділ у Балтімор, А. М. Пирські, Л. Лемішка, Д. Синюх, І. Марків, о. А. К., о. Т. Атаманюк, д-р Ю. Ісаів, д-р Л. Ніку;
по 50.00 дол. — М. Т. Флюнт;
по 30.00 дол. — Т. Печерський;
по 25.00 дол. — д-р Я. Миндюк, о. І. Лебедович, о. А. Хлистун, В. Медуха;
по 20.00 дол. — А. Білинський, о. М. Старух, о. А. Назаревич;
по 10.00 дол. — о. С. Клепарчук;
по 5.00 дол. — Н. Ковалишин.

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає подяку усім Жертводавцям за їхні щедрі датки й зрозуміння, а Збірщикам за їх труд.

Т-во „Св. Софія" є неприбутковою організацією, всі датки можна відтягати від податку.

Чеки просимо виписувати на: St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund та висилати на адресу:

ST. SOPHIA RELIGIOUS ASSOCIATION OF UKRAINIAN CATHOLICS, INC.
7911 Whitewood Rd., Philadelphia, Pa. 19117

ГЕНЕРАЛ С. ЯСКІЛКА...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

В дальшому ході програми, о. Бернард Панчук, капітан Американської Морської Піхоти, представив зібраним генерала Самуїла Яскулку. Повстанням з місць і спонтанними аплявзами привітали зібрані найвищого військового достойника в ЗСА українського роду.

У своїй промові ген. Яскілка з гордістю підкреслив своє українське походження (батьки його з Тернопільщини). Знає славне минуле українського народу. Навів декілька епізодів із свого життя, де він боронив українську національну окремішність, а також і гордість з успіхів народу чи хоч би окремих українців. Такий нарід, як український, загинути не може, навпаки, перед ним світла майбутність.

Промову Миколи Плавюка, заступника голови СКВУ в українській мові, присутні переривали декілька разів гучними оплесками. Він переконливо доказував, що сучасний політичний світ починає розуміти смертельну загрозу з боку СССР, а при тому визнає концепцію, що тільки національні держави поневолених Москвою народів, а передусім Україна, можуть бути розв'язкою проблем Східньої Европи та збереженням світового миру.

У вокально-мистецькій частині виступала Христина Липецька, меццо-сопрано, яка під акомпаньямент Марії Лісовської виконала пісні: „Синя Чічка" — В. Бабинського, муз. М. Гайворонського, „Виростеш мій сину" — В. Симоненка, муз. П. Майбороди та арію Варвари з опери „Богдан Хмельницький" — К. Данькевича.

Наталка Марущак виконала деклямацію „22-го січня 1918" — Б. Вістового.

Відновлений мішаний хор „Трембіта" під мистецьким керівництвом д-ра Богдана Кушніра виконав: „Ой, там за Дунаєм" — обр. Е. Козака, „Над Дніпром" — муз. Г. Жуковського та „Єднаймося" — слова І. Франка, муз. К. Стеценка. Солісти: Галина Кравченко і Володимир Кучер. Фортепіяновий супровід Ольги Соловій. Усіх виконавців учасники нагороджували рясними оплесками.

Могутнім „Не пора!", а відтак „Ще не вмерла Україна", що виходило з грудей півтори тисячі учасників, закінчено відзначення 60-ліття Української Державности.

В часі зустрічі Ювілейного Комітету з ген. С. Яскілкою, що відбулася в Трой-Гілтон безпосередньо по Академії, цей високий достойник Американських Збройних Сил дякував д-рові А. Жуковському та членам Комітету за дану нагоду побувати серед української громади Детройту, як частини великого українського народу, про що йому багато розказувала покійна мати. Як вияв гостинности громади Детройту, інж. В. Колодчин вручив Достойному Гостеві інкрустований свічник (трійцю) та дві платівки Капелі Українських Бандуристів. Його адьютантові майорові Р. І. Ніл — різьблену тарілку. Письменник Юрій Тис-Крохмалюк вручив генералові свій твір „Історія УПА" в англійській мові. Словом на дорогу д-р А. Жуковський, о. Бернард Панчук і д-р М. Юзич прощали Достойного Гостя.

Після від'їзду генерала та адьютанта, присутні ще деякий час гуторили з третім військовиком — майором Кульчицьким, з військової бази в Детройті, що також був присутній на Святковій Академії. Майор Кульчицький, українець, живо цікавився українськими справами, дошукувався свого роду серед присутніх з таким прізвищем. Виявив своє вдоволення, що нав'язав зв'язок з українською громадою в Детройті, надіється надальше вдержувати з нею близькі відносини.

ПОНАД 700 ОСІБ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

та заступниця головного предсідника УНСоюзу, яка репрезентувала Централю УККА.

Заступник губернатора п-ні Мері Анн Крупсак у своїй промові підчеркнула потребу зберігання нашої культурної традиції та нашого походження, як це ми виконуємо, влаштовуючи річниці української державности.

Сенатор Ворен Андерсон, провідник більшости в стейтовому Сенаті, говорив про зусилля американських українців у їх допомозі українському народові у боротьбі за свою державність, стверджуючи, що така праця є в традиціях американського народу.

Сенатор Мейсон, головний промотор свята, почав свою промову привітанням присутніх українськими словами та закінчив українським висловом: „Хай живе самостійна і вільна Україна!", що публіка приняла гарячими оплесками. Він закликав американців до піддержки українців у їх змаганнях до волі і незалежности.

В тому самому дусі промовляв також асамблімен Моріс Гінчі, мама якого є українкою.

У мистецькій частині програми виступали українська танцювальна група дітей з албанської округи, виконавши „Гуцулку", „Козачок" і „На Ярмарку" під гучні оплески американської публіки. Група, якою керує Рома Прийма-Богачевська, одержує фінансову допомогу від Стейтової Ради для Мистецтва.

З таким же одушевленням прийняла публіка виступ дівочого ансамблю „Кобза" під управою п. Кушніра, який акомпаньював на гітарі. Група відспівала чотири українські народні пісні: „Сині гори", „Чорні очка", „Цвіте терен" і „Циганочка".

Програму закінчено відспіванням „Боже, вислухай благання".

П-ні Душник також проводила програмою.

Програмою, в якій взяли участь стейтові сенатори: Вілліям Т. Канклин, заступник лідера більшости в Сенаті; Джан Е. Флин, Мартін Дж. Кнор і Томас Бартосевич, як теж мейор Теодор Вінд з Литл Фалс, Н. Й., та інші, проводила пані Марія Душник.

Присутніми на святі були о. шамб. Богдан Волошин з Вотервліту, велика група студентів зі школи української католицької парафії св. Петра і Павла з Коговс під проводом Сестри Лаври. Багато студентів були одягнені в українські народні строї та тримали українські прапорці в руках.

Українські учасники свята прибули з Албані, Амстердаму, Коговсу, Годсону, Кергонксону, Ренселіру, Скенектеди, Трой, Ютики та Вотервліту, як теж з Піттсфілду, Масс., які представляли Відділи УККА, УАС, УРС, „Провидіння" СУА та Українські-Американські ветерани (Станиця 16 з Трой, Н. Й.).

Після програми відбулося прийняття учасників та представників українських організацій в бюрах сенатора Мейсона, яке зорганізував п. Володимир Квас, управитель Союзівки, та інші.

Відзначення української державности з нагоди 60-річчя її проголошення було визначною подією в Албані завдяки піддержці американських приятелів та відданости українських провідників на місцях, як теж американської преси та радіо.

В. СТАРОСОЛЬСЬКИЙ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

шаною в усьому різнонаціональному правничому світі тодішнього часу і користувався, поруч із пошаною, любов'ю в рідному суспільстві. При іншій нагоді мав я вже нагоду згадувати про цікавий на тодішні часи й відносини феномен. Український Академічний Дім — це була фортеця націоналізму в його тодішньому виданні і вступ до Академічного Дому мали із старшого громадянства тільки дві особи — Дмитро Донцов, ідеолог націоналізму за його твором „Націоналізм", і Володимир Старосольський, офіційний голова Української Соціял-демократичної партії. Бо на Володимира Старосольського ніхто не дивився, як на якусь партійну людину, тільки як на інтелектуала, на людину великого формату.

Але, як згадано, Володимир Старосольський не був відлюдком, що зачинявся у свому кабінеті. Він любив товариство і був у товаристві премилим розмовним і дотепним гостем. Цікаво, що приятелював із Дмитром Левицьким, також за фахом адвокатом, який також недолюблював адвокатури і не вів адвокатської канцелярії, був теж націонал-демократ, головою УНДО, — не мав красномовного таланту, що ним відзначався Старосольський, та любив гру в карти (бриджа), в яких Старосольський зовсім не визнавався. Але часто бував у гостинному домі панства Левицьких і це була справжня насолода бувати на таких досить частих приватних товариських зібраннях в атмосфері високої товариської культури. Та сама атмосфера високої товариської культури панувала у домі панства Старосольських при вулиці Крашевського у Львові і з глибоким сантиментом приходиться згадувати ті хвилини, коли доводилося відвідувати такі доми колишніх проводирів українського народу в Західній Україні.

Очевидно, що гін до наукових студій, — фанатична відданість правді і закономірності, — аристократизм духа й політична та товариська культура — це все яскраві противенства всього того, що на шпилях своїх багнетів принесли до Львова „визвольники" з кінцем вересня 1939-го року. Тому вони тільки дуже коротко визнали, що Володимир Старо-

Проф. д-р Володимир Старосольський

сольський повинен бути професором права у львівському університеті. Швидко потім вивезли його, його дружину Дарію з дому Шухевич і доньку Уляну. Врятувалася з того погрому тільки ця остання, що згодом, вже в Америці безпристрасним тоном свого славетного батька оповідала про переживану гегену у своєму творі „Розкажу вам про Казахстан". І від Уляни Старосольської-Любович українські вільні люди дізналися, що Володимир Старосольський помер у в'язниці в Маріїнську 25 лютого 1942 року — помер із виснаження і насправді — з голоду. І в Казахстані померла Дарія Старосольська з дому Шухевич, делікатна пані, піяністка, як її чоловік — людина великої культури.

Поверх 2.000 років, ще перед народженням Христа, дикун-вояк палицею по голові вбив на пісках Сицилії великого філософа-математика за те, що той просив відступитися і не заслоняти соняшного світла. Алеж тоді варваризм мав ще право існування. На жаль — протягом наступних сторіч такі безглузді жорстокі вбивства раз-у-раз повторялись і за середневіччя і в новітніх часах, і за гітлеризму і за сталінізму. Безглуздо, без будь-якої користи будь-кому і будь-чому, за вийнятком задовольнювання садизму даної політичної системи — вбивають людей вселюдської культури. Колись прийдеться списати імена таких світочів культури як Володимир Старосольський, і вписати їх на таблиці у Пантеоні воскреслої України, щоби грядучі покоління знали, що вона мала багато великих синів...

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ ВАСИЛЯ ПАНЧАКА

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців в Америці інформує, що в неділю, 29-го січня ц. р. о год. 1-ій по полудні в Ґалерії ОМУА при 136 2-га евеню відбудеться відкриття ретроспективної виставки образів Василя Панчака. Виставка триватиме до 5-го лютого і буде відкрита від год. 6—8 вечором; суботи й неділі від 1—8 вечором.

КОНЦЕПЦІЇ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

про обмін нашою молоддю між різними країнами. І потреби в цьому і можливості величезні. Але знов же самий апарат СКВУ цьому не подолає. Чи не можна передати цього молодечим організаціям, а коли б вони не були покищо готові, котрійсь з крайових централь, такій як СУБ в Англії, який розпоряджає чи не найкращими для цього засобами в діяспорі.

г) Вже віддавна відомо про можливості політичних зв'язків з урядовими чинниками в деяких країнах Південної Америки. Одначе ці можливості поза засягом Секретаріяту СКВУ. Делеґувати цю ділянку крайовим централям в країнах Південної Америки напевно принесло б великі користі.

д) Найбільші внутрішні недомагання СКВУ в організаційній ділянці. Вона прямо не існує, бо нікому тим зайнятися. Чому не створити б Організаційне бюро при УККА і не передати йому цієї ділянки?

Оце тільки деякі приклади. Їх можна навести значно більше, але й ці найвиразніше з'ясовують, про що йдеться, вказують на принцип і методи діяльности. Наприкінці мусимо ще раз підкреслити: тільки при такому розділі завдань, тільки при делеґації різних функцій різним крайовим, професійним і іншим організаціям і установам СКВУ зможе розв'язати найпекучіші проблеми. Щоб могла це зробити сама централя в Торонті, вона мусіла б бути розбудованою до непосильних нам розмірів під сучасну пору і на близьке майбутнє. А проблеми чекають на свою розв'язку, завдання на своє виконання, отже чекати не можна, а треба знайти засоби і методи, щоб це зробити.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. М. КУЧЕРА

Ню Йорк. — На конференції філологічної секції Наукового Товариства ім. Шевченка, яка відбудеться в суботу, 28-го січня ц. р. о год. 4-ій по полудні в приміщенні НТШ, 302 13-та вулиця, доповідь на тему: „Шлях Галичини до Листопада" виголосить проф. Михайло Кучер; вступне слово скаже проф. д-р В. Лев.

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого МУЖА І БАТЬКА

бл. п.

ЕВСТАХІЯ ГОМОТЮКА

буде відправлена
3-го лютого 1978 року
ПАНАХИДА
в церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн.
і в манастирі оо. Студитів в Римі, Італія

Про молитви за спокій душі Покійного просять —
ДРУЖИНА, ДОЧКА І ЗЯТЬ

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ БОЛЮЧОЇ СМЕРТИ
нашого Незабутнього і Найдорожчого
МУЖА І БАТЬКА

бл. п.

ІВАНА ФЕДИШИНА

буде відслужена
СВЯТА ЛІТУРГІЯ
в церкві Непорочного Зачаття ПДМ
в Гемтремк, Міш.
в суботу, 4 лютого ц. р., о 7-ій год. веч.

Родину, Друзів, Приятелів і Знайомих просимо про молитви.

СОФІЯ — дружина
МАРТА І ОСТАП КВІТКОВСЬКІ — дочка і зять

З смутком повідомляємо наших Друзів,
що 25-го січня 1978 року
на 91-му році життя,
помер

бл. п.

ПАВЛО ПЕТРОВИЧ ТРЕМБОВЕЦЬКИЙ

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 28-го січня 1978 року у Фаірфілд, Па., о год. 10-ій ранку.

Горем прибита —
Родина

Замість квітів на могилу
бл. п. інж. Романа Степаняка
складаємо 25.00 долярів
на Український Інститут в Гарварді.

•

Родині Покійного висловлюємо наші щирі співчуття.
Степанія й Василь НАДРАҐА

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
ЧОЛОВІКА, ТАТА, СИНА І БРАТА

бл. п.

Д-ра ОРЕСТА ЛЕСЬКОВА

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у вівторок, 31-го січня 1978 р., о год. 7:15 р., в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.;
у вівторок, 31 січня 1978 р., о год. 9-ій р., в церкві Благовіщення ПДМ у Мельровс Парк, Філядельфія, Па.;
в середу, 1 лютого 1978 р., о год. 8-ій р., в церкві св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж.

Про молитви просять:
дружина — ОЛЕНКА з дітьми і родиною
РОДИЧІ
сестра — МАРУСЯ з родиною

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів та б. Парохіян,
що 11-го січня 1978-го року в Брезовиці Вел. к. Тернополя,
відійшов у Вічність, на 87-му році життя
наш Дорогий і Незабутній ТАТО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

блаженної пам'яті

о. ВАСИЛЬ КУРИЛАС

б. парох Жиравки, Добротвора і Буцнева к. Тернополя та довголітній в'язень-страдник за Христову Українську Католицьку Церкву в жорстоких таборах Воркути.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечалені —
сини: о. БОГДАН, ЧНІзб. в Бельгії
СТЕПАН І РОМАН з Родинами в ЗСА
ЙОСАФАТ, ІВАН, ВОЛОДИМИР І ВАСИЛЬ з Родинами в Україні
дочки: ДОЗЯ, ЗОНЯ, ЛЮБА, ВІРА І ТЕРЕСА з Родинами в Україні
Ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді та Україні

•

Просимо про молитви за спокій душі Покійного.

ВІД СЮЖЕТУ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

спогадах „Мої зустрічі та силуети українських малярів і різьбарів на чужині" („Нові Дні", вересень 1952) наводить слова Михайла Бойчука, який з неприхованим здивуванням розказує про відкриття „кубістичних" елементів у своєму власному малярстві. „У першому ще місяці мого побуту у Парижі я малював по пам'яті кілька образів з тих, що привіз з Дальмації" — розказував у травні 1910 року Михайло Бойчук — „Ці мої малюнки побачив один товариш з Краківської академії — Бушек — і звернув увагу, що мої малюнки дуже схожі на сезановські. Я подивився і здивувався. Тоді почав його вивчати уважніше..."

Малюнки для монументальної ризписі „Плач невільників" 1920 року і костюму хорунжого до п'єси „Вій" 1924 року Анатоля Петрицького близькі до творчости Миколи Бутовича (1895-1962), який у своїх експресивних працях поєднував традиції українського козацького барокко з народними повір'ями і звичаями. Він розпочав в українському малярстві течію легкого ґротеску, побудованого на народних звичаях, повірях і побуті, видатним представником якої є львов'янин Едвард Козак (н. 1902). До цієї течії можна зарахувати Мирона Левицького (н. 1913), оригінальну мисткиню, майстра площинних картин на народну тематику Галину Мазепу (н. 1912) і багатьох інших.

Подібно до Михайла Бойчука, але цілком самостійно йшов Петро Холодний-старший (1876-1930), створивши в українському мистецтві течію, яку умовно можна назвати „неовізантійською", тому що вона виводить свої засади скоріше з візантійського, як з бароккового стилів. Фрески в каплиці Української Богословської Семінарії, вітражі у Волоській церкві у Львові та композиції картин типу „Ой, у полі жито" роботи Петра Холодного-старшого являються кращими зразками цієї течії. Його син Петро Холодний-молодший (н. 1902), майстер яйцевої темпери, ще тісніше від свого батька наблизився до візантійських традицій українського мистецтва. Звернувшись до візантійських традицій, але базуючись на галицькій іконі творив Михайло Осінчук (1890-1969). На увагу заслуговує серія картин, пов'язана з цією течією Василя Дядинюка — „Володарі України Княжої Доби".

У газетній статті неможливо належно висвітлити усі сторони шукань свого стилю в українському мистецтві, ані не поминути нікого з мистців, які старалися заторкнути проблеми національного стилю. У цій статті ми намагались вказати на існування історичної еволюції тих шукань.

Пройдений шлях — від сюжету до стилю — вимагає від українських мистців і мистецтвознавців уважливішого розгляду і відповідей на низку виниклих питань. Можна заперечувати існування „українського стилю", або твердити, що тільки такий, а не інакший стиль має право репрезентувати українське мистецтво, але це треба робити лише на основі речевих доказів. Над створенням самобутнього стилю, пов'язаного з українською історичною мистецькою спадщиною і світосприйманням українського народу, працювало багато видатних талантів і їх здобутки не слід легковажити. Інша справа, це правдива мистецька вартість цих здобутків у порівнянні зі загальноприйнятими стандартами і визначення рівня їх дії.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 14.

Д-р О. Снилик, Енсіно	$25.00
І. Кульчицький Парсіпані	20.00
М. Копач, Елмвуд Парк	15.00
М. Білик, Монтреаль	10.00
Р. Гаврилів, Вінніпеґ	10.00
В. Кий, Валлінгфорд	10.00
М. Ф. Данило, Боффало	7.45
Н. Підгайний, Бронкс	6.90
А. Добрянський, Ню Йорк	5.00
В. Колодій, Філядельфія	5.00
Т. Корецький, Деніелсон	5.00
Р. Кухта, Юніон	5.00
Д. Лозинський, Ню Гейвен	5.00
М. Лучків, Редінґ	5.00
М. Малик, Філядельфія	5.00
С. Матичин, Детройт	5.00
В. Мельничин, Френфорд	5.00
Е. Мельничук, Кліфтон	5.00
М. Мельничук, Філядельфія	5.00
Микитин М., Каміллюс	5.00
Н. Мудрейко, Маямі	5.00
В. Орищак, Дорчестер	5.00
П. Цибуляк, Ст. Кетринс	5.00
В. Яремко, Коговз	5.00
Пастор О. Гарбузюк, Елмгурст	3.00
І. Голик, Скрентон	3.00
П. Дяків, Ст. Кетринс	3.00
К. Мрозовський, Кліфтон	3.00
О. Підгайний, Ню Йорк	3.00
І. Шаркий, Лонг Айленд Сіті	3.00
О. Король, Монтреаль	2.20
А. Крамар, Берґенсфілд	2.20
Л. Шеремета, Ню Кестл	2.20
А. Боднар, Сиракюз	2.00
М. Бунецький, Торонто	2.00
П. Василів, Чікаго	2.00
І. Ґаджун, Блейрстовн	2.00
В. Дембич, Вінніпеґ	2.00
Е. Євтушенко, Гартфорд	2.00
С. Кравс, Сиракюз	2.00
Я. Ликтей, Ютика	2.00
В. Матійчин, Іст Сиракюз	2.00
В. Мудрий, Саннісайд	2.00
В. Пепюк, Сеймор	2.00
І. Пілюк, Ковентрі	2.00
С. Стефанюк, Детройт	2.00
Т. Тилявський, Рочестер	2.00
А. Тилька, Ню Брітейн	2.00
С. Ярух, Ню Йорк	2.00
Я. Волян, Лонквеіл	1.00
І. Гірняк, Монтреаль	1.00

†

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПОЛЛІ СПАСИК, членка УНС Відд. 150 Т-ва ім. М. Грушевського в Піттсфілді, Масс., померла 28 липня 1977 р. на 85 р. життя. Нар. в 1893 р. в Україні і стала чл. УНС в 1938 р. Залишила в смутку синів Степана, Петра, Івана, Михайла, Юрка і дочок Марію, Анну і Нелю. Похорон відбувся 30 липня 1977 р. на цвинтарі св. Йосафата в Піттсфілді, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

СЕМЕН ДАНИЛЬЧУК, член УНС Відд. 481 Т-ва ім. Івана Франка в Карнеґі, Па., помер 12 серпня 1977 на 86-му р. життя. Нар. в 1891 р. в Зах. Україні і став чл. УНС в 1926 р. Залишив у смутку дружину Гелену, синів о. Руссел, Володимира і Дениса. Похорон відбувся 16 серпня 1977 р. на католицькому цвинтарі Пресв. Трійці в Карнеґі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Гелен Возняк, секр.

МИХАЙЛО СТАСИШИН, член УНС Відд. 280 в Скрентоні, Па., помер 15 серпня 1977 р. на 59 році життя. Нар. в 1918 р. в Тернополі, Україна і став членом УНС в 1958 р. Залишив у смутку дружину Параню, сина Миколу, дочок Катерину і Джені. Похорон відбувся 18 серпня 1977 р. на цвинтарі св. Володимира в Скрентоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Рубловські, секр.

МИХАЙЛО МАТВІЙКО, член УНС Відд. 127 Б-ва св. Миколая в Боффало, Н. Й., помер 8 серпня 1977 на 67-му р. життя. Нар. в 1910 р. в Україні Залишив у смутку дружину Анну, синів Петра і Реймунда, 3 внуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 12 серпня 1977 р. на цвинтарі св. Хреста в Лакаванна, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Марія Гаравус, секр.

ЕВСТАХІЯ МАЦІЛИНСЬКА членка УНС Відд. 233 в Лорейн, Огайо, померла 18 серпня 1977 р. на 64 р. життя. Нар. в 1913 р. у Львові, Україна і стала членкою УНС в 1958 р. Залишила в смутку мужа Константина, дочку Мотрю, дві сестри Іванну і Ірину з родинами і шваґра Омеляна. Похорон відбувся 20 серпня 1977 р. на цвинтарі Кальварія, в Лорейні, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Дейчаківська, секр.

ГАРРИ КРИЧКЕВИЧ, член УНС Відд. 287 Т-ва Сини України в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 15 жовтня 1977 р. на 79-му р. життя. Нар. в 1898 р. і став членом УНС в 1919 р. Полишив у смутку дружину Стефанію, синів Михайла, Володимира, Леонарда та дочку Ліліен. Похорон відбувся на цвинтарі св. Михаїла в Міноока, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Б. Ясінські, секр.